

A photograph of four people (two men and two women) sitting at a long table covered with a dark cloth. They are engaged in conversation, with some gesturing. There are glasses of wine and a stack of flatbread on the table. The background is dark, and the scene is lit from above. A large red abstract shape is in the top left corner.

De vier kinderen van JMW

De vier kinderen van de Haggada, maar dan net iets anders. Die vier kinderen staan elk voor een mogelijke toekomst voor Joods Nederland. Toekomstbeelden die een richting aangeven waar we – afhankelijk van verschillende factoren – naartoe zouden kunnen ontwikkelen.

Met deze kinderen werpen wij een blik op de toekomst en vragen we ons af: Hoe wil jij dat die toekomst er uitziet? Voor jou, voor Joods Nederland, en voor onze kinderen?

Verborgen kind - נסתר

נסתר מה הוא אומר?
Wat zegt het verborgen kind?
“Wat is dit alles voor jullie?
Zoveel activiteiten, zoveel uitnodigingen,
zoveel mogelijkheden - hoe moet ik kiezen?
En waarom moet ik dit alleen met jullie delen?
Waarom kan ik mijn niet-Joodse vrienden niet meenemen
in dit leven dat toch ook van mij is?
Waarom voelt het alsof ik steeds tussen twee
werelden sta -
hier aan tafel, daarbuiten in een andere werkelijkheid?
Waarom is mijn identiteit omgeven met stilte, met
gevoeligheid, met taboes?
Is dit bevrijding -
of is dit een andere vorm van verborgen zijn?”

Vechtende kind – נלחם

נלחם מה הוא אומר?
Wat zegt het vechtende kind?
“Dit feest zal ik vieren.
Zoals mijn ouders, en hun ouders vóór hen.
Hier. In Nederland.
Want ik laat mij niet weggagen.
Tradities zijn geen decoraties -
ze zijn wortels.
En wie wortels heeft, blijft staan.
Maar zeg mij:
hoelang nog?
En waarom komt mijn broer niet meer naar de seider?
Is het moeilijker geworden om te blijven -
of gemakkelijker om weg te gaan?”

Joods leven is aantrekkelijk voor Joden

Dubbelleven

- Joods leven is intern rijk en divers, maar wordt naar buiten toe grotendeels verhuld; zichtbaar Joods-zijn in de publieke ruimte voelt onveilig.
- Binnen de Joodse gemeenschap is ruimte voor verschil en intern debat, ook over Israël, zonder dat dit tot versplintering leidt.
- De Nederlandse samenleving herkent Joods leven nauwelijks en maakt weinig onderscheid tussen Joden en Israëlisch regeringsbeleid.
- Externe druk leidt tot sterkere onderlinge verbondenheid en intensieve samenwerking tussen Joodse organisaties, mede door wegvallende publieke middelen.
- Veel Joden met een niet-Joodse partner geven beperkt invulling aan Joods leven; betrokkenheid van partners en kinderen is wisselend.

Makom – Vieren en laten zien

- Er is brede acceptatie van diversiteit binnen Joods Nederland én herkenning daarvan in de Nederlandse samenleving.
- Zichtbaar, positief Joods leven maakt vanzelfsprekend deel uit van het straatbeeld, ook buiten Amsterdam en digitaal in de Mediene.
- Interne meningsverschillen bestaan, maar ondermijnen de onderlinge verbondenheid niet; Joods leiderschap is zichtbaar in het publieke domein.
- Joden met een niet-Joodse partner en mensen met een Joodse vader vinden actief hun plek; kinderen bouwen kennis en ervaring op.
- De Sjoa blijft onderdeel van de nationale herinneringscultuur en biedt morele en maatschappelijke oriëntatie.

Vrije kind - חופשי

חופשי מה הוא אומר?
Wat zegt het vrije kind?
“Laat allen komen en mee-eten!
Is er nog ruimte aan mijn tafel voor wie ik heb uitgenodigd?
Voor vromen en vrijen, voor rechts en links, voor wie zoekt en wie zeker weet?
Pesach is het feest van vrijheid - en vrijheid betekent ruimte maken.
Ruimte voor strenge traditie.
Ruimte voor verandering.
Ik leef toe naar deze avond: de vragen, de discussies, de stemmen door elkaar aan een gemengde tafel.
Volgend jaar in Jeruzalem - of gewoon hier in Nederland.
Als we maar samen zitten.”

Segregatie
Joden staan los van de NL samenleving

In hoeverre maken Joden onderdeel uit van de NL samenleving?

Integratie
Joden zijn integraal en vanzelfsprekend onderdeel van de NL samenleving

Masada – Vechten of vluchten

- Binnen de Joodse gemeenschap is weinig tolerantie voor verschil; interne verdeeldheid leidt tot versplintering en uitsluiting.
- De Nederlandse samenleving herkent Joods leven nauwelijks; zichtbaar Joods-zijn brengt risico's met zich mee.
- Veel Joden, vooral in gemengde relaties, vinden geen toegang tot Joods leven; betrokkenheid van volgende generaties valt weg.
- De diversiteit aan Joodse organisaties is sterk afgenomen; kennis en inzet zijn geconcentreerd bij een kleine, krimpende groep.
- Israëlï vormen een losse, seculiere zuil of verlaten Nederland; collectieve activiteiten beperken zich vrijwel tot Sjoa-herdenking.

Amorieten – Assimilatie

- De Nederlandse samenleving erkent Joods leven en diversiteit; zichtbaar Joods-zijn levert weinig risico's op – alleen zijn er nauwelijks nog mensen over die zich als Joods identificeren.
- Binnen Joods Nederland is de middenruimte verdwenen: alleen enkele duidelijke stromingen blijven over, met beperkte organisatorische diversiteit.
- Het merendeel van de Joden vindt geen passende plek om Joodse identiteit te beleven, wat leidt tot verdere assimilatie.
- Joden in gemengde relaties geven meestal weinig invulling aan Joods leven; kennisoverdracht naar kinderen is minimaal.
- De Sjoa blijft een element van nationale herinnering, maar met afnemend gewicht; zichtbaar Joods leven in de Mediene ontbreekt.

Joods leven is niet aantrekkelijk voor Joden

Hoe gebruik je deze gesprekskaart?

Lees eerst de teksten van de vier kinderen. Gebruik dan de volgende vier vragen om het gesprek te voeren over de toekomst van Joods Nederland:

- Welk kind spreekt jou het meeste aan?
- Hoe ziet aantrekkelijk Joods leven er voor jou uit?
- Wat heb jij nodig wanneer de buitenwereld jou ter verantwoording roept vanwege je Joodse identiteit?
- Wat is jouw droom voor de toekomst van Joods Nederland?

Deze vier toekomstbeelden zijn het resultaat van een door JMW uitgevoerde scenariostudie. Daarvoor zijn tientallen Joodse Nederlanders geïnterviewd. Meer weten over hoe deze beelden tot stand zijn gekomen? Bezoek onze website.

Scan de QR-code en ontdek:

1. Een bijzonder filmpje waarin de vier kinderen de toekomstbeelden tot leven brengen.
2. Meer achtergrondinformatie over de door JMW uitgevoerde scenariostudie.
3. De mogelijkheid om jouw reactie achter te laten.

**De toekomst van Joods Nederland ligt in onze handen.
Laten we die samen vormgeven.**

JMW
Pesach 5786 – 2026
www.joodswelzijn.nl

De vier kinderen van JMW

De vier kinderen van de Haggada, maar dan net iets anders. Die vier kinderen staan elk voor een mogelijke toekomst voor Joods Nederland. Toekomstbeelden die een richting aangeven waar we – afhankelijk van verschillende factoren – naartoe zouden kunnen ontwikkelen.

Met deze kinderen werpen wij een blik op de toekomst en vragen we ons af: Hoe wil jij dat die toekomst er uitziet? Voor jou, voor Joods Nederland, en voor onze kinderen?